

330**ROZPORZĄDZENIE MINISTRA SPRAW WOJSKOWYCH**

z dnia 25 maja 1938 r.

wydane w porozumieniu z Ministrami Spraw Wewnętrznych i Komunikacji o uzupełniającej służbie wojskowej.

Na podstawie art. 195 w związku z art. 107—112 ustawy z dnia 9 kwietnia 1938 r. o powszechnym obowiązku wojskowym (Dz. U. R. P. Nr 25, poz. 220) zarządzam co następuje:

§ 1. (1) Artykuły, powołane w rozporządzeniu niniejszym bez bliższego określenia, oznaczają artykuły ustawy z dnia 9 kwietnia

1938 r. o powszechnym obowiązku wojskowym (Dz. U. R. P. Nr 25, poz. 220).

(2) Paragrafy, powołane w rozporządzeniu niniejszym bez bliższego określenia, oznaczają paragrafy rozporządzenia niniejszego.

§ 2. Do pełnienia uzupełniającej służby wojskowej są obowiązani:

a) mężczyźni — od dnia stawienia się do rejestracji w myśl art. 16 do dnia stawienia się na komisję poborową;

b) poborowi i ochotnicy, którzy otrzymali kategorię A, ponadkontyngentowi oraz poborowi, zaliczeni do służby w pospolitym ruszeniu lub do pomocniczej służby wojskowej, — od chwili ogłoszenia im orzeczenia właściwej władzy, uznającego ich za zdolnych do służby wojskowej, do chwili zaliczenia ich do stanu faktycznego jednostki organizacyjnej Sił Zbrojnych, na podstawie osobistego zgłoszenia się do służby (wcielenia);

c) podoficerowie i szeregowcy stale urlopowani w myśl art. 74, podoficerowie i szeregowcy, urlopowani na ściśle określony termin wskutek czasowej niezdolności do czynnej służby wojskowej, oficerowie, podoficerowie i szeregowcy rezerwy, pospolitego ruszenia lub pomocniczej służby wojskowej — od chwili faktycznego zwolnienia ich z czynnej służby wojskowej do chwili ponownego zaliczenia ich do stanu faktycznego jednostki organizacyjnej Sił Zbrojnych na podstawie osobistego zgłoszenia się do służby (wcielenia).

§ 3. (1) Podstawą ustalenia ilości osób obowiązanych do odbycia uzupełniającej służby wojskowej mogą być:

- a) wykazy osób obowiązanych do odbycia uzupełniającej służby wojskowej zestawione przez władze, organizacje, instytucje itp., określone przez Ministra Spraw Wojskowych w zarządzeniu o powołaniu, albo
- b) listy rejestracyjne, zestawione przez komisje rejestracyjne w myśl przepisów rozporządzenia niniejszego.

(2) Wykazy lub listy rejestracyjne mogą obejmować poszczególne grupy osób obowiązanych do odbycia uzupełniającej służby wojskowej w tym przedmiocie zarządzeń Ministra Spraw Wojskowych.

§ 4. (1) Rejestrację osób, obowiązanych do odbycia uzupełniającej służby wojskowej, zarządza Minister Spraw Wojskowych.

(2) Rejestrację przeprowadzają władze wojskowe (komisje rejestracyjne) określone przez Ministra Spraw Wojskowych lub władze cywilne określone przez Ministra Spraw Wojskowych w porozumieniu z zainteresowanymi ministrami.

§ 5. (1) Powołanie do rejestracji następuje za pomocą publicznych obwieszczeń lub w inny sposób, określony przez Ministra Spraw Wojskowych.

(2) W zarządzeniu rejestracji należy wskazać:

a) termin stawienia się do rejestracji (dzień, godzinę) oraz miejsce (miejscowość i lokal);

b) jakie dokumenty obowiązany do odbycia uzupełniającej służby wojskowej ma przynieść ze sobą do rejestracji;

c) rygory karne w razie nieuczynienia zażądanej obowiązkowi stawienia się do rejestracji.

(3) Minister Spraw Wojskowych może zarządzić podanie do wiadomości interesowanych również innych danych.

§ 6. (1) Niestawienie się do rejestracji może być usprawiedliwione obłożną chorobą wezwanego.

(2) W razie niemożności stawienia się do rejestracji z powodu obłożnej choroby należy zawiadomić o tym komisję rejestracyjną, dołączając do zawiadomienia świadectwo lekarskie lekarza urzędowego, stwierdzające obłożną chorobę, niezdolność do stawienia się i przypuszczalny czas trwania choroby. Ewentualne koszty świadectwa lekarskiego ponosi wezwany.

(3) Komisja rejestracyjna może na podstawie świadectwa lekarskiego przesunąć wezwanemu termin stawienia się do rejestracji, a nawet — jeżeli stosunek jego do służby wojskowej nie został ustalony — zwolnić od rejestracji. W razie stwierdzenia choroby, powodującej zasadniczą zmianę zdolności do służby wojskowej u osób, których stosunek do tej służby został ustalony, komisja rejestracyjna ma spowodować ponowne zbadanie zdolności do służby wojskowej powołanego w myśl obowiązujących przepisów.

(4) W razie stwierdzenia na podstawie świadectwa lekarskiego, iż wezwany jest zdolny do osobistego zgłoszenia się, komisja rejestracyjna może zarządzić przymusowe doprowadzenie wezwanego przez powiatową władzę administracji ogólnej.

§ 7. (1) Minister Spraw Wojskowych w zarządzeniu o rejestracji może zezwolić, aby osoby, które z przyczyn od nich niezależnych nie mogą stawić się przed komisją rejestracyjną osobiście, uskuteczniły zgłoszenie pisemne.

(2) Warunki i sposób pisemnego zgłoszenia należy w obwieszczeniu o rejestracji lub też w pisemnym wezwaniu do rejestracji określić szczegółowo.

§ 8. (1) Osoby, które zgłosiły się do rejestracji, a których stosunek do służby wojskowej w myśl ustawy o powszechnym obowiązku wojskowym nie został jeszcze ostatecznie ustalony, poddaje komisja rejestracyjna badaniu lekarskiemu celem określenia, czy badany jest zdolny do odbycia uzupełniającej służby wojskowej.

(2) Orzeczenie o zdolności do odbywania uzupełniającej służby wojskowej wydaje jeden

lekarz urzędowy według instrukcji Ministra Spraw Wojskowych i w trybie postępowania określonego tą instrukcją.

§ 9. (1) Osoba uznana za niezdolną do uzupełniającej służby wojskowej jest wolna od obowiązku pełnienia tej służby do czasu ostatecznego ustalenia jej stosunku do służby wojskowej na ogólnych zasadach przez komisję poborową.

(2) Orzeczenie lekarskie wydane w myśl § 8 nie zwalnia od dopełnienia obowiązku stawienia się do poboru na zasadach ogólnych.

§ 10. O orzeczeniu lekarskim, wydanym w myśl § 8, komisja rejestracyjna zawiadamia władzę, w której rejestrze poborowych lub liście poborowych figuruje dana osoba, — celem przeprowadzenia rzeczowego wpisu w rejestrze lub w liście poborowych.

§ 11. Po przyjęciu zgłoszeń do rejestracji i po przeprowadzeniu badań lekarskich komisja rejestracyjna sporządza listę rejestracyjną, w której umieszcza osoby obowiązane do uzupełniającej służby wojskowej, a mianowicie:

- a) których stosunek do służby wojskowej został ostatecznie ustalony oraz
- b) których stosunek do służby wojskowej nie został ostatecznie ustalony, a które zostały uznane za zdolne do odbycia uzupełniającej służby wojskowej.

§ 12. (1) Podstawę powołania do uzupełniającej służby wojskowej stanowią bądź to wykazy osób zestawione przez władze, instytucje, organizacje w myśl § 3 ust. (1) lit. a), bądź też listy rejestracyjne, zestawione w trybie §§ 4—11.

(2) Wykazy lub listy rejestracyjne przesyła się władzom wojskowym, wskazanym przez Ministra Spraw Wojskowych w zarządzeniu o powołaniu do uzupełniającej służby wojskowej.

§ 13. (1) Powołanie do uzupełniającej służby wojskowej przeprowadzają władze wojskowe, do których w myśl § 12 ust. (2) zostały przesłane wykazy lub listy rejestracyjne osób obowiązanych do uzupełniającej służby wojskowej.

(2) Powołanie do uzupełniającej służby wojskowej następuje za pomocą publicznych obwieszczeń lub za pomocą imiennych kart powołania.

(3) W powołaniu należy wskazać:

- a) termin i miejsce stawienia się do służby,
- b) czas trwania uzupełniającej służby wojskowej lub jej okresu,
- c) rygory karne z powodu niestawienia się do służby.

(4) Przy określaniu czasu trwania uzupełniającej służby wojskowej lub jej okresu (ust. (3) lit. b)) należy podać, czy chodzi o powołanie na

kurs lub obóz, czy też na ćwiczenia odbywane w pewnych odstępach czasu.

§ 14. Powołani do służby korzystają z przejazdu na koszt Skarbu Państwa z miejsca zamieszkania (pobytu) do miejsca stawienia się — w sposób i na warunkach, przysługujących powołanym do czynnej służby wojskowej w myśl § 402 rozporządzenia Ministrów: Spraw Wojskowych, Spraw Wewnętrznych i Sprawiedliwości z dnia 28 sierpnia 1934 r. w sprawie wykonania ustawy z dnia 23 maja 1924 r. o powszechnym obowiązku wojskowym (Dz. U. R. P. z 1934 r. Nr 83, poz. 757).

§ 15. (1) Władza wojskowa, powołująca do uzupełniającej służby wojskowej, może na prośbę wezwanego zarządzić odroczenie tej służby lub przesunięcie terminu jej odbywania na okres późniejszy, jeżeli przytoczone przez wezwanego motywy zasługują na uwzględnienie.

(2) W szczególności, należy udzielić zezwolenia na przesunięcie terminu odbywania ćwiczeń, gdy odbywanie ich w terminie wyznaczonym mogłoby narazić obowiązane do ich odbywania lub też jego rodzinę na dotkliwy uszczerbek w zarobkowaniu lub też obowiązane do odbywania ćwiczeń na znaczne trudności w odbywaniu lub ukończeniu studiów.

(3) Również wypadki choroby lub śmierci w rodzinie obowiązane do ćwiczeń i związana z tym konieczność opieki nad rodziną są wystarczającym powodem przesunięcia terminu ćwiczeń na okres późniejszy.

§ 16. (1) Niestawienie się do służby może być usprawiedliwione tylko obłożną chorobą wezwanego.

(2) W razie niemożności stawienia się z powodu obłożnej choroby do służby należy zawiadomić o tym władzę wojskową, powołującą do służby, dołączając do zawiadomienia otrzymane wezwanie oraz świadectwo lekarskie, stwierdzające obłożną chorobę i niezdolność do stawienia się.

(3) Świadectwo lekarskie powinno być wystawione przez lekarza urzędowego; w razie niemożności uzyskania takiego świadectwa należy przedstawić świadectwo lekarza prywatnego, na którym przełożony gminy powinien stwierdzić powody niemożności uzyskania świadectwa urzędowego. Koszty świadectwa lekarskiego ponosi powołany.

(4) W świadectwie lekarskim należy stwierdzić:

- a) że powołany jest obłożnie chory (z dokładnym podaniem rodzaju choroby);
- b) że stwierdzona choroba czyni powołanego niezdolnym do stawienia się do służby;
- c) przypuszczalny czas trwania obłożnej choroby.

§ 17. (1) Władza wojskowa po otrzymaniu zawiadomienia powołanego i świadectwa lekarskiego, stwierdzającego niemożność stawienia się do służby, może zależnie od treści świadectwa zwolnić powołanego całkowicie od obowiązku odbywania uzupełniającej służby wojskowej, zwolnić go na określony przeciąg czasu lub zarządzić przesunięcie terminu odbywania tej służby.

(2) Jeżeli świadectwo lekarskie stwierdza lub też jeżeli z niego wynika, iż obłożna choroba powoduje zasadniczą zmianę zdolności do służby wojskowej, a dotyczy osoby, której stosunek do służby wojskowej został ostatecznie ustalony, wówczas władza wojskowa, która otrzymała świadectwo lekarskie, powoduje ponowne zbadanie stanu zdrowia powołanego i jego zdolności do służby wojskowej stosownie do przepisów §§ 169—174 i 373 rozporządzenia Ministrów: Spraw Wojskowych, Spraw Wewnętrznych i Sprawiedliwości z dnia 28 sierpnia 1934 r. w sprawie wykonania ustawy z dnia 23 maja 1924 r. o powszechnym obowiązku wojskowym (Dz. U. R. P. z 1934 r. Nr 83, poz. 757).

§ 18. (1) Czas trwania uzupełniającej służby wojskowej określa Minister Spraw Wojskowych każdorazowo w zarządzeniu o powołaniu do tej służby.

(2) Uzupełniająca służba wojskowa — zarówno o ile chodzi o ćwiczenia przygotowawcze jak i doskonalące — może być podzielona przez Ministra Spraw Wojskowych na pewne okresy; w tym przypadku powołanie do uzupełniającej służby wojskowej następuje na oznaczony okres, którego czas trwania określa Minister Spraw Wojskowych każdorazowo w zarządzeniu o powołaniu do uzupełniającej służby wojskowej.

(3) Oznaczony przez Ministra Spraw Wojskowych okres uzupełniającej służby wojskowej może być wypełniony całkowicie (bez przerwy) czynną służbą wojskową w formie kursów lub obozów albo też w okresie tym czynna służba wojskowa może być pełniona w pewnych odstępach czasu w formie krótkich ćwiczeń wojskowych przewidzianych programem szkolenia i podanych do wiadomości powołanych przez władze szkolące.

(4) Odbycie tylko okresu uzupełniającej służby wojskowej nie jest wypełnieniem obowiązku, wynikającego z art. 107 ust. (1).

§ 19. (1) Osoby, które odbyły uzupełniającą służbę wojskową lub jej okres oznaczony przez Ministra Spraw Wojskowych w sposób i przez czas przepisany, otrzymują zaświadczenia, wystawiane przez jednostki organizacyjne szkolące.

(2) Odbycie uzupełniającej służby wojskowej należy wpisać do wojskowych dokumentów ewidencyjnych.

§ 20. Po ukończeniu uzupełniającej służby wojskowej lub jej okresu przysługuje zwolnionym przejazd koleją na koszt Skarbu Państwa z miejsca służby do miejsca zamieszkania (pobytu) — w sposób i na warunkach przysługujących żołnierzom zwolnionym z czynnej służby wojskowej.

§ 21. Rozporządzenie niniejsze wchodzi w życie z dniem ogłoszenia i obowiązuje do chwili wydania ogólnego rozporządzenia w sprawie wykonania ustawy z dnia 9 kwietnia 1938 r. o powszechnym obowiązku wojskowym.

Minister Spraw Wojskowych: *Kasprzycki*